

EUROPOS PILIEČIŲ INICIATYVA

Kaip parengti europos piliečių
iniciatyvos tekstą

SUŽINOTI – APTARKITE – PRISIJUNGTI – KREIPTIS PATARIMO

|TURINYS

Registering your European citizens' initiative	3
Europos piliečių iniciatyvos teksto rengimas	4

1

Registering your European citizens' initiative

Europos piliečių iniciatyva suteikia ES piliečiams unikalią galimybę paprašyti Europos Komisijos pasiūlyti teisės aktą jos kompetencijai priklausančiu klausimu ir taip tiesiogiai paveikti ES politiką. Jei iniciatyvos organizatoriams pavyksta surinkti 1 mln. pritarimo pareiškimų, Komisija gali nuspręsti siūlyti teisės aktą. Tuomet pradeda teisėkūros procedūra, per kurią Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba dauguma atvejų bendrai priima sprendimą (tam tikrais atvejais sprendimą priima tik Taryba).

Iniciatyvos organizatoriai pirmiausia turi savo siūlomą iniciatyvą užregistruoti Komisijoje. Registracija galima tik tuo atveju, jei pasiūlymu tenkinamos tokios keturios sąlygos:

- sudaryta organizatorių grupė ir paskirti kontaktiniai asmenys. Iniciatyvos valdymo tikslais gali būti įsteigtas juridinis subjektas, o organizatorių grupės atstovas paskirtas veikti juridinio subjekto vardu;
- pasiūlyta iniciatyva nėra akivaizdžiai viršijanti Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;
- pasiūlyta iniciatyva nėra akivaizdžiai siekiama piktnaudžiauti, ji nėra akivaizdžiai lengvabūdiška ar nepagrįsta;
- pasiūlyta iniciatyva nėra akivaizdžiai prieštaraujanti ES vertybėms, nustatytoms Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje, tokioms kaip pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, taip pat pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė, ir ES pagrindinių teisių chartijoje.

Visos iniciatyvos, kurias iki šiol atsisakyta registruoti, buvo įvertintos kaip akivaizdžiai viršijančios Komisijos įgaliojimus. Su neigiamais atsakymais galima susipažinti Komisijos internetu svetainėje.

Šiame gairių dokumente jums bus patarta, kaip parengti jūsų siūlomos iniciatyvos tekstą. Be to, iš jo sužinosite apie Komisijos įgaliojimų sistemą – tai svarbu siekiant užtikrinti, kad jūsų iniciatyvą būtų galima užregistruoti.

2

Europos piliečių iniciatyvos teksto rengimas

Toliau pateikiami patarimai padės jums užpildyti būtinas pateikti dalis, kad būtų galima užregistruoti jūsų iniciatyvą. Ši informacija taip pat bus viešai paskelbta Europos piliečių iniciatyvos internetu svetainėje, kai bus patvirtinta jūsų iniciatyvos registracija. **Komisija pateiks tos iniciatyvos turinio** (pavadinimo ir tikslų), įskaitant ne didesnį kaip 5000 ženklų priedą, **vertimus** į visas oficialiąsias Sąjungos kalbas.

| Pavadinimas (ne daugiau kaip 100 ženklų)

Pavadinimas tikriausiai bus paskutinis dalykas, kurį svarstysite rengdami savo iniciatyvą, – iš esmės dėl to, kad tuo metu pasiūlymo idėja jums bus aiškesnė. Tačiau labai svarbu gerai pagalvoti apie iniciatyvos pavadinimą, nes jis bus jūsų „prekės ženklo“ dalis kartu su vaizdine tapatybe (pvz., logotipu).

Surinkti vieną milijoną parašų lengva nebus, ypač dėl to, kad taip pat turėsite įtikinti žmones, kurie su jūsų iniciatyvos dalyku nesusipažinę. Taiklus pavadinimas gali turėti lemiamą reikšmę, ypač iš pradžių bandant sudominti piliečius savo siekiu.

| Tikslai (ne daugiau kaip 1 100 ženklų be tarpų)

Turėsite nurodyti, kokio Komisijos siūlomo Sąjungos teisės akto pageidaujate:

- jis turi būti politikos srities, kuri priklauso Komisijos kompetencijai;
- tai gali būti privalomas teisės aktas arba neprivalomas aktas (pvz., rekomendacija).

Atminkite, kad kai kurių sričių privalomi teisės aktai negali apimti valstybių narių įstatymų suderinimo.

Patarimai

- Pamąstykite, ar neverta sugalvoti ir trumpo, ir ilgo pavadinimų. Jūsų iniciatyva gali būti gana techninė, todėl trumpo pavadinimo gali neužtekti jai visapusiškai paaiškinti. Tačiau trumpas pavadinimas svarbus, visų pirma kampanijos tikslais ir socialiniuose tinkluose.
- Pagalvokite, kaip pavadinimas bus išverstas į kitas kalbas. Nepamirškite, kad jis turi skambėti kuo įtikinamiau ne tik jūsų, bet ir kitomis Europos kalbomis.
- Nedelskite iki paskutinės minutės, kad apsispręstumėte dėl pavadinimo. Jei norite dėl jo pasitarti su savo partneriais, pradėkite tai daryti iškart, nes kol visi dėl jo sutarsite, galite užtrukti.

Pagrindinius siūloma iniciatyva iškeltus tikslus turite suformuluoti aiškiai (ir trumpai). Iš jų turėtų būti aišku, kokių rezultatų siekiama siūloma iniciatyva. Pavyzdžiui:

- Europos piliečių iniciatyva „Baigti ekocidą Europoje. Piliečių iniciatyva, kuria siekiama suteikti teisę Žemei“ („End Ecocide in Europe: A Citizens’ Initiative to give the Earth Right“):
„1. Kriminalizuoti ekocidą ir užtikrinti, kad fiziniai ir juridiniai asmenys galėtų būti laikomi atsakingais už ekocido vykdymą pagal viršesniojo atsakomybės principą. 2. Uždrausti bet kokį ekocidą ir užkirsti jam kelią Europos teritorijose arba jūrų teritorijose, kuriose taikomi ES teisės aktai, taip pat uždrausti atitinkamus ES registruotų juridinių asmenų arba ES piliečių už ES ribų vykdomus veiksmus ir užkirsti jiems kelią. 3. Numatyti pereinamąjį laikotarpį, kad būtų palengvintos sąlygos tvariai ekonomikai.“

| Kokia yra ES kompetencija?

Europos Sąjungos kompetencija apibrėžta ES sutartyse (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, toliau – SESV, 2–6 straipsniuose).

Išimtinė kompetencija (žr. SESV 3 straipsnį)	Pasidalijamoji kompetencija (žr. SESV 4 straipsnį)	Kompetencija remti, koordinuoti arba papildyti valstybių narių veiksmus (žr. SESV 6 straipsnį)	Kompetencija imtis priemonių, kuriomis remdamasi ES valstybės narės privalo koordinuoti politiką (žr. SESV 5 straipsnį)
<ul style="list-style-type: none"> • muitų sąjunga • vidaus rinkos veikimui būtinų konkurencijos taisyklių nustatymas • pinigų politika valstybėms narėms, kurių valiuta yra euras • biologinių jūrų išteklių apsauga pagal bendrą žuvininkystės politiką • bendra prekybos politika • tarptautinių susitarimų sudarymas: <ul style="list-style-type: none"> - kai jų sudarymas yra numatytas ES teisėkūros procedūra priimtame akte - kai juos sudaryti būtina, kad ES galėtų naudotis savo vidaus kompetencija - jei jų sudarymas gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį 	<ul style="list-style-type: none"> • vidaus rinka • SESV apibrėžti socialinės politikos aspektai • ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda • žemės ūkis ir žuvininkystė, išskyrus biologinių jūrų išteklių apsaugą • aplinkosauga • vartotojų apsauga • transportas • transeuropiniai tinklai • energetika • laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė • SESV apibrėžti bendrų visuomenės sveikatos saugos problemų aspektai • moksliniai tyrimai, technologijų plėtra ir kosmosas • vystomasis bendradarbiavimas ir humanitarinė pagalba 	<ul style="list-style-type: none"> • žmonių sveikatos apsauga ir gerinimas • pramonė • kultūra • turizmas • švietimas, profesinis mokymas, jaunimas ir sportas • civilinė sauga • administracinis bendradarbiavimas <p>Šių sričių teisiškai privalomi ES aktai negali apimti nacionalinių įstatymų ar kitų teisės aktų suderinimo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ekonominė politika • užimtumas • socialinė politika

Patarimas

- Jūsų tikslai turi būti aiškūs ir gerai apibrėžti!

| Sutarčių nuostatos, kurias laikote svarbiomis siūlomam veiksmui

Turite nurodyti vieną arba kelias Sutarties nuostatas, kuriomis Komisijai suteikiami įgaliojimai imtis veiksmų atitinkamoje kompetencijos srityje.

Politikos sritys	Sutarties straipsniai (SESV*, nebent nurodyta kitaip)
Žemės ūkis ir žuvininkystė	38–44 straipsniai
Biudžetas	310–324 straipsniai
Civilinė sauga	196 straipsnis
Konkurencija	101–109 straipsniai
Vartotojų apsauga	169 straipsnis
Kultūra	167 straipsnis
Muitai	30–33 straipsniai
Vystymasis ir bendradarbiavimas	208–213 straipsniai
Ekonominė ir pinigų politika	119–144 straipsniai
Švietimas, mokymas, jaunimas ir sportas	165–166 straipsniai
Užimtumas ir socialiniai reikalai	145–161 straipsniai
Energetika	194 straipsnis
Plėtra	ES sutarties* 49 straipsnis ir SESV 212 straipsnis
Aplinka ir klimato politikos veiksmai	191–193 straipsniai
Išorės prekyba	206–207 straipsniai
Kova su sukčiavimu	325 straipsnis
Maisto sauga	43, 168–169 straipsniai
Laisvas judėjimas: asmenys paslaugos kapitalas	45–55 straipsniai 56–62 straipsniai 63–66 straipsniai
Humanitarinė pagalba	214 straipsnis
Pramonė ir įmonės	173 straipsnis
Informacinė visuomenė	179–190 straipsniai
Vidaus rinka ir laisvas prekių judėjimas	26–29, 114, 115 straipsniai
Teisingumas, laisvė ir saugumas Sienų kontrolės, prieglobsčio ir imigracijos politika Teisminis bendradarbiavimas Policijos bendradarbiavimas	67–89 straipsniai 77–80 straipsniai 81–86 straipsniai 87–89 straipsniai
Nediskriminavimas ir pilietybė	18–25 straipsniai
Visuomenės sveikata	168 straipsnis
Regioninė politika: ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda	174–178, 162–164 straipsniai
Moksliniai tyrimai ir inovacijos	179–190 straipsniai
Mokesčiai	110–113 straipsniai
Turizmas	195 straipsnis
Transportas	90–100 straipsniai

Pastaba. Į šį sąrašą įtrauktos bendrosios ES sutartyse apibrėžtos politikos sritys. Jis nebūtinai yra išsamus. Išsamesnę informaciją rasite [Sutartyse](#).

* SESV = [Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo](#), ES sutartis = [Europos Sąjungos sutartis](#)

Pirmiau pateiktas tekstas yra gairės, kurių paskirtis – padėti potencialiems piliečių iniciatyvų organizatoriams. Europos Komisijos jis teisiškai neįpareigoja. Jis neišsamus ir nėra oficialus Sutarčių teksto aiškinimas.

Nors Komisijos internetiniame registre turėtumėte nurodyti **Sutarčių nuostatas**, kurias laikote svarbiomis siūlomam veiksmui, iš tiesų **jūsų iniciatyva bus užregistruota net ir tuo atveju**, jei nurodysite neteisingas nuostatas, **su sąlyga, kad iniciatyva bus laikomasi pirmiau nurodytų sąlygų, visų pirma, nebus taip, kad ji akivaizdžiai viršytų Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto.**

Vis dėlto jei jūsų iniciatyva akivaizdžiai viršytų Komisijos įgaliojimus, Komisija jus informuos apie savo vertinimą ir galėsite **iš dalies pakeisti bei iš naujo pateikti savo iniciatyvą** laikydamiesi reikalavimų.

Jūsų iniciatyva gali būti **užregistruota ir iš dalies**, jei jos dalis, įskaitant pagrindinius tikslus, nėra akivaizdžiai viršijanti Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis. Tokiu atveju galėsite rinkti pritarimo pareiškimus tik dėl užregistruotos iniciatyvos dalies.

| Neprivaloma informacija

Jei norite pateikti išsamesnės informacijos apie savo iniciatyvos dalyką, tikslus ir priežastis, galite pridėti:

- priedą, naudodami atitinkamą laukelį (ne daugiau kaip 5 000 ženklų);
- papildomos informacijos, įskaitant išsamesnę pagrindinę informaciją (ji turi būti įkelta);
- teisės akto projektą (jis turi būti įkeltas).

Dėmesio! **Papildomos informacijos** apie iniciatyvą ir **teisės akto projekto (jei jis yra) vertimų** Komisija nepateiks. **Už juos atsako organizatorių grupė.**

Papildomos informacijos į prie iniciatyvų pridėtą dokumentą įtraukti nusprendė keli organizatoriai, įskaitant tris iniciatyvas iš tų, kurių organizatoriams pavyko surinkti vieną milijoną parašų, pavyzdžiui:

- Sanglaudos politika, skirta regionų lygiateisiškumui ir regionų kultūrai išsaugoti
- „Stop Vivisection“ („Stabdykite vivisekciją“)
- „Uždrausti glifosatą ir apsaugoti žmones ir aplinką nuo toksiškų pesticidų“
- „European Initiative for Media Pluralism“ („Europos iniciatyva už žiniasklaidos pliuralizmą“)

Dokumento formą galite pasirinkti patys, kad paaiškintumėte ir sustiprintumėte savo iniciatyvą ir jos tikslą. Ženklų arba paveikslėlių apribojimų nenustatyta, bet rinkmena negali būti didesnė negu 5 MB.

Teisės aktų projektai yra gerokai retesni, bet buvo įtraukti į kai kurias iniciatyvas, pavyzdžiui:

- „Europe CARES - Inclusive Quality Education for Children with Disabilities“ („Europe CARES – įtraukus ir kokybiškas neįgalių vaikų švietimas“)
- „Vienas iš mūsų“
- „Mama, tėtis ir vaikai“
- „Stop plastic in the sea“ („Plastiko atliekoms jūrose – ne!“)

Visi šie papildomi elementai gali būti naudingi, kad jūsų iniciatyvos tikslus būtų galima suprasti pradiniu registracijos, pritarimo pareiškimų rinkimo ir galutiniu Komisijos nagrinėjimo etapu.

Jei jums pavyks surinkti 1 mln. pritarimo jūsų iniciatyvai parašų, Komisija pradės nagrinėjimo etapą, per kurį bus atsižvelgta į visą turinį – tokį, koks jis užregistruotas, įskaitant priedą, papildomą informaciją ir teisės akto projektą. Taigi svarbu, kad įtrauktumėte visą informaciją, kurią norite, kad Komisija svarstyty ją jau registracijos etapu. Galimybės pridėti šių neprivalomų elementų vėliau neturėsite!

Jei jums reikia prie konkrečių poreikių pritaikytų nepriklausomų konsultacijų arba vertinimo, ar jūsų iniciatyva nėra akivaizdžiai viršijanti Komisijos įgaliojimus, eikite į Europos piliečių iniciatyvų forumo skyrių „Kreiptis patarimo“ ir pateikite užklausą. Individualias konsultacijas gausite ne vėliau kaip per aštuonias darbo dienas.

Patarimai

- Susipažinkite su Sutarties straipsniais, kuriais Komisija gali remtis kaip tinkamu teisiniu pagrindu, kad pasiūlytų ES teisės aktą. Kelių iniciatyvų pavyzdžiai (remiantis Komisijos sprendimais dėl registracijos): „We are a welcoming Europe, let us help!“ („Esame svetinga Europa ir norime padėti!“) – SESV 77 straipsnio 2 dalies b punktas, 78 straipsnio 2 dalis, 79 straipsnio 2 dalis, 82 straipsnio 2 dalies c punktas ir 83 straipsnio 1 ir 2 dalys; „Stop extremism“ („Stop ekstremizmui“) – SESV 114, 153, 19 straipsniai.
- Atidžiai perskaitykite Sutarties straipsnius. Straipsniai, kuriuose nurodyta „teisėkūros procedūra“ (įprasta arba speciali), gali būti naudojami iniciatyvai, nebent straipsnyje būtų konkrečiai nurodyta, kad pasiūlymą teikia ne Komisija, o kita institucija. Tinkami ir kiti straipsniai, kuriuose aiškiai nurodoma, kad už pasiūlymo teikimą atsako Komisija.
- Atminkite, kad daugybės straipsnių išvardijimas nebūtinai padės užregistruoti iniciatyvą!
- Daugiau minčių gali kilti peržiūrėjus sėkmingai užregistruotas iniciatyvas ir tas iniciatyvas, kurias užregistruoti atsisakyta.

Pirmiau pateiktas tekstas yra gairės, kurių paskirtis – padėti potencialiems piliečių iniciatyvų organizatoriams. Europos Komisijos jis teisiškai neįpareigoja. Jis neišsamus ir nėra oficialus Sutarčių teksto aiškinimas. Už pateiktos informacijos naudojimą Komisija neatsako.